

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Ostenditur virginitas Mariæ ex illis verbis Genes. 3. Inimicitias ponam inter te, & mulierem, & semen tuum, & semen illius: ipsa conteret caput tuum.
Sectio III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

Diuinæ naturæ magnitudinem, quæ in mysterio incarnationis mirificè rel-
plendet.

Ostenditur virginitas Mariæ ex illis verbis Genes. 3. *Inimicitias
ponam inter te, & mulierem, & semen tuum, & semen
illius: ipsa conteret caput tuum.*

SECTIO III.

ANtequam vim huius loci expendamus, statuenda primùm est germana &
cuius lectio quoad illa præcipuè verba, *Ipsa conteret caput tuum*, in quibus
magna est translationum varietas. Sciendum est igitur Hebraicè pro eo, quod
nos habemus, *ipsa*, haberi אשה , tribus literis א , ש , & ה , he, vau, & aleph, quæ dicitio Varia lectio
Genes. 2. 11.
& 117.
est pronomen tertiæ personæ, *ipse*, vel *ipsum*, veluti Genes. 2. *Ipsè est, qui creauit
omnem terram Henilath*: & ibidem: *Ipsum est nomen eius*: cum enim Hebraei careant
neutro genere, pro eo fœminino, & masculino etiam vtuntur, veluti Ps. 26. *Quam
petij à Domino, hanc requiram*. Præterea aduertendum est, quamuis, *ipse*, apud He-
bræos sit אשה tribus literis conscriptum he, vau, & aleph, cum surech in vau: *ipsa*
verò dicatur אשה per he, iod, & aleph, & chirich sub he: tamen, *ipsa*, etiam conscri-
bitur iisdem literis, quibus scribitur, *ipse*, vt cum est, *ipse*, legatur *hu*, cum vau, surech:
cum autem *ipsa*, hi, per chirich, vt aiunt Cōplutense, & Sanctis Pagnin. lexicon,
& manifestè ostenditur ex Genes. 3. nam vbi nos legimus, *Mulier, quam dedisti mihi
sociam, ipsa dedit mihi de ligno, & comedi*, pro, *ipsa*, est Hebraicè אשה eisdem literis
scriptum, quibus scribitur, *ipse*, id est he, vau, & aleph, & habet chirich sub he.

Tertio sciendum est veteres Hebræos non legisse cum punctis, quibus modò III.
vtuntur recentiores: etenim puncta multò post inuenta fuerunt, & excogitata
à Rabbini, ne linguæ Hebrææ peritiam paulatim deperiret, id quod accidit, vt au-
thor est Helias Leuita Germanus in præfatione Massoreth, apud Tiberiadem
Palaestina anno ab euersione templi per Titum 436. Atque ex hoc iam perspi-
citur potuisse eo loco Genes. ante inuentionem punctorum transferri, & *ipse*
& *ipsa*: nam si scriptum erat per he, vau, aleph, manifestum est potuisse vtro-
que modo verti: si autem erat per he, iod, & aleph, facillè etiam fuit protendi
aliquantulum iod, & in vau conuerti, vnde eadem relinqueretur ambiguitas,
& translationum varietas. Quare non mirum videri debet, si vtraque lectio
apud veteres reperitur: nam, *ipse*, masculino genere transtulerunt Septuag. in-
terpretes, qui reddiderunt $\alpha\upsilon\tau\omicron\varsigma$, quamquam id nomen referri non potest ad
Græcum $\alpha\upsilon\tau\epsilon\pi\upsilon\alpha$, cum $\alpha\upsilon\tau\omicron\varsigma$ masculinum sit, $\alpha\upsilon\tau\epsilon\pi\upsilon\alpha$ autem neutrum: quo fit,
vt subaudiendum videatur nomen $\alpha\upsilon\tau\omicron\pi\omicron\varsigma$, quod semen. quoque significat, & ma-
sculinum est. *Ipsè*, etiam transtulit Paraphrast. Chald. eamque lectionem secuti
sunt D. Hierony. in quæst. Hebraicis in Gen. D. Iren. lib. 4. contra hæreses cap. 78.
D. Cyprian. lib. 2. testimoniorum aduersus Iudæos c. 9. Petrus Chrysol. serm. 173.
E contrario verò, *ipsa*, fœminino genere legerunt nobilissimi Patres, D. Ambr. li.
de fuga seculi, c. 7. D. Aug. lib. 12. de Gen. ad literam, c. 36. & lib. 2. de Genesi con-
tra Manichæos c. 18. D. Chryf. hom. 17. in Gen. D. Greg. lib. 1. Moral. ad illa verba
c. 1. *Ne fortè peccauerint filij mei*, D. Bern. hom. 2. de laud. Virginis, & serm. 2. super
signum magnum, Eucher. lib. 2. in Gen. c. 29. Bedain c. 3. Gen. eamq; lectionem Ec-
clesia ab antiquissimis vsque tēporibus approbavit. Ex quo apparet Hæreticorū

Hereticorum
impertitia, &
impudentia.

impertitia simul, & impudentia, præcipue verò Georgij Maioris, & alterius Georgij Fabricij, & Tillemanni Heshusij oblatrantium Scripturam sacram à Catholicis adulterari, cùm in lib. Genes. legunt: *Ipsa conteret caput tuum*: ostendimus namque eam lectionem potuisse optimè ex Hebraeis codicibus deprobi, fuissèque antiquissima Ecclesiæ consuetudine, & grauissimorum Patrum auctoritate comprobata.

III.

Hoc ita constituto deducunt ex hoc loco Patres testimonium grauissimum ad ostendendam sanctissimæ Deiparæ in conceptu, & partu Christi integritatem, idque secundum vtramque lectionem, quæ, quod ad sensum spectat, siue legas, *ipse*, siue, *ipsa*, semper eodem recidit, cum exploratum sit Virginem non per seipsam potissimum, sed per filium serpentis caput contriuisse. Ratio igitur argumenti ea est, quoniam eo loco de solo semine mulieris fit mentio, sumitur enim semè pro filio. *Inimicitias*, inquit, *ponam inter te, & mulierem, & semen tuum, & semen illius*. Si enim Deipara ex viri semine concepisset, non ipsius, sed viri semen præcipue Christus diceretur, qui serpentis caput contereret: quare cum de solius Virginis semine sit sermo, manifestè concluditur Christum, qui semen, id est, filium mulieris appellatur: solius Virginis, non etiam viri semen fuisse. Ita cum locum

Serapian.

intellexit Serapion antiquus auctor apud Lipomanum Genes. 3. *Inimicitias*, inquit, *ponam inter semen tuum, & semen illius*: nonne clarum est pronunciatum de Christo, quem sine semine peperit intemerata Virgo? *singulare enim est semen, non numero multitudinis semina*. Rupert. quoque eodem sensu accepit: *Inter semen*, inquit, *tuum, & semen illius: quo de semine hæc dicuntur, nisi de vno, nisi est Christus: ipsenamque solus ita semen mulieris est, ut non etiam viri semen sit*. Eadem est expositio D. Leonis Papæ serm. 2. de natiuit. Domini: tractans enim eum locum Genes. ad virginitatem Mariæ in Christi conceptu, atque ortu retulit: *Deus*, inquit, *omnipotens, & clemens, statim ut nos Diabolica malignitas veneno suæ mortificauit inuidiæ, prædestinata renouandis mortalibus suæ pietatis remedia inter ipsa mundi primordia præsignauit, denuntians serpenti futurum semen mulieris, quod noxy capitis elationem suæ virtute contereret, Christum scilicet in carne venturum, qui natus ex Virgine violatorem humanæ præpægnis incorrupta natiuitate damnaret*. Et multò luculentius D. Cyprianus. *Ponam*, inquit, *inimicitias inter te, & mulierem, id est, suscitabo mulierem, quæ repudiata facilitate credendi, non solum te non audiat, sed ipse etiam Gabriele deferente verbum, rationem de promissionis exigat nouitate, dicendo: Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco? ecce istud semen mulieris, quod non per traducem genitalium ministeriorum commistione sexus vtriusque infunderetur in utero, sed clauso claustro indeplorata virginis inueniretur in utero*. Ex hac ergo

Rupert.

D. Leo Papa.

D. Cyprian.

Luc. 1. 34.

Matth. 1. 18.

Christus non

infusus, sed

inuentus in

utero.

Luc. 1. 35.

Galat. 4. 4.

D. Hieron.

1. Cor. 11. 12.

semen promissum est mulieris, quod semen secundum hominem Dominus Deus noster est, qui non infusus est in utero, sed inuentus, Euangelista confirmante, cum dicit de Maria: *Inuenta est in utero habens*. Hæc ille. Huc etiam spectat illa loquendi formula, quam usurpauit Angelus Luca 1. cum dixit. Ideoque quod nascetur ex te sanctum, vocabitur filius Dei: ex te, inquam, dumtaxat, absque villo viri congressu. Et Paulus ad Galat. 4. *ubi venit plenitudo temporis, misit Deus filium suum factum ex muliere*: quasi diceret, factum ex muliere tantum, non etiam ex viro, quemadmodum interpretatur D. Hieron. *In eo*, inquit, *quod dicit, Ex muliere, monstrat non more solito ex conuentu viri & femina, sed per spiritum sanctum ex matre tantum Christum incarnationem hominis suscepisse*. Nam idem Apostolus ad Corinthios scribens ait: *Sicut mulier de viro, ita & vir per mulierem*: unde sicut in principio generationis mulier ex viro sumpta est, ita & Christum secundum carnem ex matre tantum est.

Observa